

Svećenik - *persona orans*

*“Kad bi mi ususret došli svećenik i anđeo,
prije bih se poklonio svećeniku, a potom anđelu”.*
sv. Franjo Asiški

Svoj najdublji identitet svećenik pronalazi u naravi svoje izvedenosti iz Isusa Krista, kome se po sakramentu svetoga reda suobličuje. Drugim riječima, cilj svećeničkog života jest što je više moguće uprisutniti Krista u svojem životu i tako postati sredstvo Kristova djelovanja u ovome svijetu. Ako bih osobno trebao jednom riječju izraziti najdublju svećeničku bit, njegov identitet i njegovo poslanje, ako bih u jednoj riječi trebao sažeti tko je svećenik i što on čini za mene bi ta riječ bila: svećenik je **persona orans** - on je **molitelj!**

Novi zavjet, osobito sveti Luka, oslikava nam Krista kao molitelja, kao onoga tko u molitvi otkriva što je volja Božja te u molitvi pronalazi snagu da je izvrši. Molitva je obilježila cjelokupni Isusov život, od početka njegova javnog djelovanja do smrti na križu. “Kad se krstio sav narod, krstio se i Isus. I dok **se molio**, rastvori se nebo, siđe na Duh Sveti...” (Lk 3,21-22). Prema Luki Kristova posljednja riječ na križu bila je molitva: “Oče u ruke tvoje predajem duh svoj!’ To rekavši izdahnu” (Lk 23,46). Također nas Luka izvještava da je Isus prije svih važnih odluka i događaja u svome životu molio, tj. provodio noći u molitvi.

Ono što je vrijedilo za Isusa vrijedi ili bi trebalo vrijediti i za svećenika koji se ne može razumijeti bez odnosa prema Kristu. I svećenik želi li biti autentičan Kristov svećenik mora postati molitelj! Molitva je ponajprije odgovor na Božji zov, na Božji poziv, ona je odgovor na Božju riječ. Molitva je dijalog s Bogom, dijalog koji postaje sudioništvo u sinovskom razgovoru Isusa s Ocem. Svećenik koji moli - molitelj, budući da predstavlja i ‘utjelovljuje’ samoga Krista dionik je onog jedincatog odnosa koji je vladao između Isusa i Oca nebeskoga. Isus želi da postanemo dionici tog odnosa. Zato nas i uči da Boga Ocem zovemo.

Ivan Pavao II, u *Pastores dabo vobis*, kaže da svećenik mora biti i učitelj i “odgojitelj za molitvu te da to nipošto nije neki sporedni vid svećeničke službe. No samo ako je svećenik izgrađen i ako nastavlja samoizgradnju u školi Isusa molitelja, moći će izgrađivati druge u toj istoj školi. To ljudi traže od svećenika” (PDV 47). U jednom govoru od prije desetak godina Papa je također rekao slijedeće: “Kršćani se nadaju pronaći u svećeniku ne samo čovjeka koji ih prihvaća, koji ih rado sluša i koji im pokazuje iskrenu uljudnost, već prije svega *čovjeka koji ih dovodi k Bogu te njihove oči usmjeruje prema Njemu*. Stoga je potrebno da svećenik bude izgrađen za duboku prisnost s Bogom. Oni koji se pripremaju za svećeništvo moraju shvatiti da će čitava vrijednost njihova svećeničkog života ovisiti o daru koji će stvoriti od sebe samih Kristu, a po Kristu napokon Ocu” (*Angelus*, 4. ožujka 1990; *Ossertavore Romano*, 5.-6. ožujka 1990).

Govoreći o prioritetima Crkve na ulasku u novi milenij Ivan Pavao II na drugo mjesto stavlja molitvu. Kaže da su na molitvu “osobito pozvani oni vjernici koji imaju dar zvanja za jedan posebno posvećeni život koji ih, po svojoj naravi, čini raspoloživijima za kontemplativno iskustvo te je jako važno da gaje molitvu s velikom zauzetošću”. Naprotiv, bez molitve kršćani bi došli u opasnost da im vjera progresivno oslabi te bi došlo do toga da istinsku vjeru zamijene sa ‘surogatima’, “prihvaćajući alternativne religiozne ponude i padajući čak i u praznovjerje” (*Novo millenio ineunte*, 34).

Molitva je izvor svjetla i hrane za dušu: po molitvi se jačaju sigurnosti vjere. Osoba koja ne moli vrlo brzo počne u sve sumnjati: najprije od stvarnosti vlastitoga zvanja i poziva do određenih istina vjere. Osobi koja naprotiv moli - molitelju, iz dana u dan sve se jasnije

prikazuje i sadržaj vjere i vlastito mjesto u vječnom Božjem planu. I to ne treba čuditi, jer molitva rađa ljubav. U molitvi se volja molitelja positovjećuje s presvetom voljom Božjom i dakako da mu sve postaje jasnije. Molitva je potom motor i promicateljica naših djela: po molitvi Bog nas ispunja revnošću prema njegovoj službi i službi braći ljudima. Zato je normalno da molitelji lakše, s manje napora i teškoća te s više radosti, obavljaju vlastite zadaće i poslove. To je iskustvo brojnih osoba kroz čitavu povijest katoličke Crkve, a i danas.

Svaki je svećenik proveo nekoliko godina života u bogosloviji (sjemeništu), koje je odgojna institucija, ali bi prije i iznad svega trebala biti škola molitve, mjesto molitve i molitvena zajednica, Isusova škola. Isusa nije moguće susresti, istinski upoznati osim po molitvi. Nije dostatan studij. On nas vodi do znanja o Isusu, ali ne i do poznavanja Isusa. Jedino nas molitva vodi do poznavanja Isusa. Eto zato je nužno da postoje trenuci posvećeni isključivo molitvi, bilo zajedničkoj bilo osobnoj.

Molitva, u svim svojim oblicima - osobito u obliku razmatranja (meditacije) (molitva kao dijalog, razgovor s Bogom; molitva kao uzdizanje razuma k Bogu; molitva kao uzdizanje srca Bogu) je puno više od nekakvog intelektualnog razmišljanja o sadržajima vjere. Ona je ponajprije osobni i intimni razgovor s Bogom; razgovor koji rasvjetljuje i ojačava odluku da se osoba - molitelj poistovjeti s božanskom voljom u svim svojim dimenzijama: razuma, volje i srca. Tko je svoj život posvetio u službi Bogu zna jako dobro da se darovani dan ne može živjeti, a da se jedan duži vremenski odsijek ne posveti isključivo osobnom dijalogu s Bogom. Ne može se vlastiti dan ispuniti aktivnošću, studijem, poslom, razgovorom, a Bogu da se dadu tek mrvice sa svoga stola. Molitva zahtijeva vrijeme, što određenije to bolje (Gospodine Tebi posvećujem idućih pola sata od do...). Ako molitva želi biti duboka i plodna ne može se improvizirati ili obavljati tek da se obavi (kako se meni samome često dogodi s molitvom časoslova i što me čini jako nezadovoljnim). Molitva zahtijeva vrijeme kako bi duša progresivno ušla u dodir s Bogom i kako bi nam Duh Sveti mogao priopćiti što želi.

Molitva je jedna ugodna, ali i teška, najteža aktivnost ljudskog duha. Osobito je zahtjevna i teška molitva razmatranja koja se ne može naučiti odjedanput. Potrebno je polako i ustrajno stjecati naviku i potrebu razmatranja. Svaki dan nastojati obaviti razmatranje. Vrijeme i mjesto je manje bitno, ali je važno da izabrano i mjesto i vrijeme i ozračje potpomažu stvarni susret s Bogom i sa samim sobom. Hoće li to biti u kapeli ili u sobi manje je važno, ali je važno da se ono svim srcem želi obaviti te da se doživi kao hrana duše bez koje ne mogu živjeti, bez koje "sahne duša u meni", kako kaže psalmista. No, ne može se razmatranje obaviti u buci, u galami, u površnosti. Potrebi su trenuci izvanjske i nutarnje tišine i sabranosti. U takvom ozračju se pročita (tj. sluša) Božja riječ (jedan odlomak ili jedan redak) ili se razmatra neki od sadržaja vjere s pitanjem što on za mene znači, gdje sam ja tu; kakav je moj osobni odnos prema istini koju razmatram itd.? Na kraju se donose određeni zaključci tj. odluke, koje su ustvari izraz naše čvrste i jake želje i volje da iz dana u dan budem bolji, svetiji, da iz dana u dan što savršeniije vršim volju Božju i da svojim životom Boga proslavim, a to je konačni smisao i cilj moga života. Za bogoslove i svećenike najplodonosniji i najizvršniji način razmatranja jest razmatranje na temelju Božje riječi (*lectio divina*).

Svećenik molitelj osoba je u kojoj je prisutan duh molitve, a to je puno više od samoga prakticiranja molitve. Molitelj koji teži vlastitom posvećenju nastoji stvarno donijeti ploda, tj. živjeti u jedinstvu s božanskim trsom (usp. Iv 15,4). Ne ograničava se samo na puko izvršavanje dužnosti molitve kao netko tko udovoljava jednom propisu i jednoj obvezi i to samo na izvanjski način, nego želi čitav svoj dan proživjeti u molitvenom duhu, sav svoj dnevni život, svoja zanimanja, svoj posao, svoj izvanjski život želi oživjeti jednim snažnim nutarnjim životom prepunim svježine i radosti. Ne radi se o tome da se što više vremena (nekoliko sati ili cijeli dan, ili svaki slobodan trenutak) provede u kapeli ili da se isključivo misli na Boga tokom čitavoga dana. Radi se o nečem puno jednostavnijem i naravnijem:

naime o razvijanju sjemena kojeg je sam Bog položio u naša srca (u našu dušu na dan našega krštenja) - to je sjeme milosti i nadnaravnih kreposti. O ovoj viziji jednom svećeniku svaki trenutak, svaki dio njegova dana postaje prigoda za rast, jer u svemu nazrijeva Božju prisutnost (to je mali kontemplativni put sv. Terezije iz Lisieauxa).

Ovom razvoju nutarnjeg života puno će pomoći i doprinijeti nutarnja i vanjska šutnja; naučiti živjeti vlastiti dan u stavu jednostavnog, spontanog i srdačnog dijaloga s Bogom kao s vlastitim najboljim prijateljem. Njemu se prinosi i dariva svaki trenutak dana i svaka aktivnost te mu se za njih zahvaljuje, jer je sve od Njega, Njegov dar. Postaje se poučljivijim i osjetljivijim na njegova nadahnuća; Njemu se povjeravaju vlastite radosti, nade, brige i tuge, planovi, poteškoće, uspjesi i neuspjesi; od Njega se traži oprostjenje za grijeha i slabosti; s Njime se sjedinjujem čestim i jednostavnim strelovitim molitvicama, koji postaju izljevi ljubavi koju gajim prema Njemu. Ovake aktivnosti traže malo vremena i mogu se posvuda prakticirati, a održavaju uvijek živim i svježim odnos s Bogom. Na taj način događa se jedna progresivna invazija, prodor božanskog u ljudski život, koji postaje rasvijetljen, ojačan i oplemenjen. Životna je istina da se blago duhovnoga života teško i naporno stječe, još teže čuva, a vrlo lako gubi. Stoga nam treba biti jasno da sva naša snaga i radost dolaze od Gospodina kome sve dugujemo i kome za sve trebamo biti zahvalni.